

KNOT-hanke psykologista turvallisuutta kehollisesti edistämässä

KNOT-hankkeen toimijat Petteri Väkiparta ja Annukka Tapani osallistuivat sosiaalipedagogiikan päiville psykologisen turvallisuuden teemaisella työpajalla. Psykologinen turvallisuus on tällä hetkellä monissa keskusteluissa esillä, mm. useat organisaatiot lanseeraavat tähän liittyen turvallisen tilan periaatteet. Pajaa valmistellessamme mietimme, että KNOT-hankkeen tavoitteiden edistäminen, asiantuntijayhteistyön lisääminen, vaatii onnistuakseen nimenomaan psykologista turvallisuutta: tarvitaan sellaisten tilanteiden rakentamista, joissa avoin keskustelu onnistuu ilman virheiden pelkoa. Pajan aluksi määrittelimme sen Työterveyslaitoksen (2021) mukaisesti jaetuksi uskomukseksi siitä, että ryhmässä voi ottaa riskejä ja olla oma itsensä.

Työpajassa pyrimme etenemään niin kuin opetimme: paja eteni teemaan johdattelun jälkeen osallistujien tutustumiseen ja pienryhmätoimintaan, jossa osallistujat ensin keskustelivat, mikä psykologisessa turvallisuudessa heitä askarruttaa, pohdituttaa tai millaisia kokemuksia heillä siitä on. Tämän jälkeen oli tehtävänä luoda sosiaalipedagogiikan kehollisuusteeman mukaisesti tehdä nimenomaan kehollinen ”performanssi” keskustelun kiteytyksestä, ilman sanoja. Ryhmät heittäytyivätkin hyvin teeman äärelle ja näimme neljä varsin erilaista esitystä: niissä tulivat esiin toisten huomioiminen tervehtimällä, syrjään jääneen mukaan kutsuminen, yksilöllisten erojen huomioiminen psykologisen turvallisuuden rakentumisessa, kaiken kaikkiaan kohtaamisen ja kohdatuksi tulemisen tarve. Yksi ryhmä teki esityksen niin, että yleisö sai sulkea silmät ja vain keskittyä kuuntelemaan. Se olikin aika jännittävä kokemus, kun kuuloaisti sitten herkeytyi tulkitsemaan, mitä tilanteessa oikein tapahtuu.

Lopuksi kysyimme kokemusta kehollisuuteen painottuneesta työpajasta ja peukutuksia saimme. Tällainen heittäytyminen uuden äärelle suulliseen tai kirjalliseen ilmaisuun tottuneille toimijoille on aina epämukavuusalueelle astumista, mutta psykologisesti turvallisessa ilmapiirissä sekin toimii ja innostaa miettimään vastaavia toteutuksia jatkossakin. Mitä, jos kokeilisimme seuraavalla kerralla vaikkapa yhteisötaidetta.

Teksti ja kuva: Annukka Tapani